

Job

Opbouw en structuur

Het boek Job wordt afgebakend door een in proza gestelde proloog aan het begin (1:1-2;13) en een epiloog aan het slot (42:7-17).

Tussen deze proloog en epiloog vinden we een grotendeels poëtisch gedeelte, bestaande uit een aantal redevoeringen en dialogen, die in hoofdstuk 28 worden onderbroken door het zogenaamde “lied van de wijsheid”.

De eerste serie dialogen, in 3-27, vindt plaats tussen Job en zijn drie vrienden Elifaz, Bildad en Sofar en bevat tien redevoeringen van van Job en drie van elk van zijn vrienden.

In 29:1-37:24 vinden we achtereenvolgens één rede van Job en vier van Elihu.

Daarna volgt een dialoog tussen de Heer en Job in 38:1-42:6. Deze laatste en verreweg de belangrijkste dialoog in het boek Job bestaat uit twee redevoeringen van de Heer in 38:1-39:35 en 40:1-41:25, waarbij Job in 39:36-38 en 42:1-6 heel in het kort de Heer van repliek dient.

Schematisch kunnen we de inhoud en opbouw van het boek Job het best als volgt weergeven:

Proloog	1-2
Dialogen tussen Job en zijn 3 vrienden	3-27
Lied van de wijsheid	28
Redevoering van Job	29-31
Redevoeringen van Elihu	32(:7)-37
Dialoog tussen de Heer en Job	38:1-42:6
Epiloog	42:7-17

Ontstaan en datering

De proza en poëzie uit het boek Job komen uit verschillende tijden.

In recente studies komt men echter wék steeds meer tot de overtuiging, dat deze delen van oorsprong een veel sterkere onderlinge samenhang vertonen en daarom ook veel meer als geheel gelezen dienen te worden dan tot dusver is aangenomen.

Enige aarzeling wat betreft een oorspronkelijk verband met de rest van het boek Job kan men hebben ten aanzien van de redevoeringen van Elihu in 32-37. Alleen al het feit, dat in de epiloog (42:9) alleen de drie vrienden uit de proloog en hoofdstuk 3vv genoemd worden en Elihu volledig wordt genegeerd, zou een aanwijzing kunnen zijn dat hoofdstuk 32-37 een vrij late aanvulling op dit Bijbelboek vormt.

Over de tijd waarin het boek Job is ontstaan, bestaat een grote mate van onzekerheid. De meest extreme standpunten lopen daarbij uiteen van een opvatting, waarbij Mozes als de auteur wordt gezien tot een datering in de Hellenistische tijd.

Volgens de meeste onderzoekers, waarbij vooral;1 het taalgebruik in Job doorslaggevend is, lijkt een ontstaan in de periode tussen de jaren 600-190 voor het begin van onze jaartelling het meest voor de hand te liggen, vooral de tijd omstreeks 400 voor het begin van onze jaartelling treedt daarbij het meest op de voorgrond.

Wanneer we de rol van de satan in Job 1 en 2 vergelijken met dat wat in Zacharia 3:12 over deze figuur gezegd wordt, zou ook aan een datering in ongeveer 500 v.Chr. gedacht kunnen worden.

Thematiek

Het is duidelijk dat een groots en befaamd werd als dat van Job in de loop van de tijden op verschillende manieren is geïnterpreteerd. In dit opzicht zijn dan ook een aantal onderwerpen

genoemd, waarvan één of meer als centraal thema voor dit werk zouden gelden. Zonder uitputtend te zijn, zet ik er een paar op een rij:

1. Oudere uitleggers zien het lijden van Job als een allegorische beschrijving van het leed, dat Israel in de Babylonische ballingschap of de kerk in de verschillende perioden van haar bestaan heeft ervaren;
2. Job als een voorbeeld van geduld en vroomheid;
3. Het lijden als middel tot loutering van de mens;
4. Verzet tegen het vergeldingsdogma of de ondoorgrondelijkheid van God.